

РЕПУБЛИКА СРБИЈА

**ЗАКОН
О ОДБРАНИ**

децембар, 2007. године

ЗАКОН О ОДБРАНИ

Глава I

ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим законом уређују се систем одбране Републике Србије, надлежности државних органа и Војске Србије у одбрани, права и дужности државних органа, аутономних покрајина, јединица локалне самоуправе, грађана, привредних друштава, других правних лица и предузетника у одбрани, као и друга питања од значаја за одбрану.

Члан 2.

Одбрана Републике Србије остварује се ангажовањем расположивих људских и материјалних ресурса, а обезбеђује употребом Војске Србије и других снага одбране на заштити суверености, независности, територијалне целовитости и безбедности.

Основни циљ одбране је одвраћање од напада и супротстављање војним и невојним изазовима, ризицима и претњама безбедности земље и заштита грађана, материјалних добара и животне средине.

Одбрана Републике Србије спроводи се јединственим системом организовања припрема грађана, државних органа, органа аутономних покрајина, органа јединица локалне самоуправе, привредних друштава, других правних лица и предузетника за извршавање задатака одбране и рад и употребу Војске Србије и других снага одбране у остваривању и очувању безбедности Републике Србије и њених грађана.

Одбрана Републике Србије спроводи се самостално, а може се спроводити и у сарадњи с другим државама у оквиру институција система националне, регионалне и глобалне безбедности.

Субјекти система одбране јесу: грађани, државни органи, привредна друштва, друга правна лица, предузетници и Војска Србије.

Члан 3.

Република Србија у области одбране остварује сарадњу с другим државама и међународним организацијама и институцијама система националне, регионалне и глобалне безбедности у изградњи и очувању мира у свету и извршава обавезе које проистичу из чланства у Уједињеним нацијама и обавеза преузетих потврђеним међународним уговорима.

Члан 4.

Основни појмови који се користе у овом закону имају следећа значења:

- 1) **систем одбране** је део система националне безбедности и јединствен облик организовања припрема за извршавање задатака одбране, спровођења мера и радњи за рад грађана, државних

органа, привредних друштава и других правних лица за употребу Војске Србије и других снага одбране у ратном и ванредном стању;

- 2) **снаге одбране** у ширем смислу су људски и материјални потенцијали Републике Србије, а у ужем смислу снаге одбране на основу закона чине организоване структуре субјеката система одбране;
- 3) **војна одбрана** је део одбране Републике Србије који обухвата институције и активности на припреми и одбрани од војних изазова, ризика и претњи безбедности;
- 4) **цивилна одбрана** је део одбране Републике Србије који обухвата институције и активности на припреми и одбрани од невојних изазова, ризика и претњи безбедности;
- 5) **Војска Србије** је организована оружана снага која брани Републику Србију од оружаног угрожавања споља и извршава друге мисије и задатке у складу с Уставом, законом и принципима међународног права који регулишу употребу силе;
- 6) **ванредно стање** је стање јавне опасности у којем је угрожен опстанак државе или грађана, а последица је војних или невојних изазова, ризика и претњи безбедности;
- 7) **ратно стање** је стање опасности у којем је оружаним деловањем споља угрожена сувереност, независност и територијална целовитост земље, односно мир у региону, које захтева мобилизацију снага и средстава за одбрану;
- 8) **припреме за одбрану** обухватају активности снага одбране које се заснивају на утврђеној стратегији одбране, а спроводе се у складу с плановима одбране;
- 9) **одбрамбени интереси** су: одбрана државе и заштита њених грађана, изградња поверења, одржавање безбедности и стабилности у региону, сарадња с међународним организацијама и институцијама и приступање институцијама националне, регионалне и глобалне безбедности;
- 10) **војни изазови, ризици и претње безбедности** испољавају се у облику: агресије, оружане побуне и других облика употребом оружане силе;
- 11) **невојни изазови, ризици и претње безбедности** испољавају се у облику: тероризма, организованог криминала, корупције, елементарних непогода, техничко-технолошких и других несрећа и опасности;
- 12) **људски ресурси у одбрани** обухватају демографски потенцијал државе који подлеже обавези одбране, који је способан и обучен за укључивање у систем одбране;
- 13) **материјални ресурси у одбрани** обухватају природне, привредне, финансијске, информационе и остале потенцијале државе, који се ангажују за потребе одбране;
- 14) **Стратегија националне безбедности Републике Србије** је највиши стратешки документ чијом реализацијом се штите национални интереси Републике Србије од изазова, ризика и претњи безбедности у различитим областима друштвеног живота;
- 15) **Стратегија одбране Републике Србије** је највиши стратешки документ у области одбране којим се дефинишу ставови о безбедносном

окружењу, одбрамбеним интересима, мисијама и задацима Војске Србије, структура и функционисање система одбране;

- 16) **Доктрина Војске Србије** је основни документ у којем се дефинишу општа опредељења о војној делатности, организовању, припремама, употреби и обезбеђењу Војске Србије у миру, ратном и ванредном стању, у складу с Уставом и Стратегијом одбране Републике Србије;
- 17) **Дугорочни план развоја система одбране Републике Србије** је документ планирања одбране у којем се дефинишу стратешка опредељења за развој система одбране Републике Србије, потребне способности Војске Србије, садржај и динамика организационих промена, развој људских и материјалних ресурса, финансирање система одбране и друга питања за функционисање система одбране, у складу с мисијама и задацима у одбрани Републике Србије;
- 18) **Стратегијски преглед одбране Републике Србије** је полазни програмски документ којим се дефинише средњорочно планирање одбране, ефикасно управљање ресурсима одбране, транспарентност послова одбране и изградња претпоставки за демократску и цивилну контролу, професионализацију и ефикасност Војске Србије у извршавању додељених мисија и задатака;
- 19) **систем управљања ваздушним саобраћајем**, у ширем смислу, обухвата јединство организација, служби и јединица, објеката, опреме и средстава, вештина, информација и доктрине (регулатива и процедура) успостављених ради омогућавања безбедног и ефикасног кретања ваздухоплова у свим фазама маневрисања, а састоји се од међусобно инерактивних елемената на земљи и у ваздуху; **систем управљања ваздушним саобраћајем**, у ужем смислу, је део система националне безбедности и јединствен облик цивилно-војног организовања ради контроле, заштите и одбране ваздушног простора, регулисања и надзора над функционисањем система и пружања услуга у миру, ратном и ванредном стању;
- 20) **управљање системом одбране** представља процес усмеравања субјеката одбране у извршавању њихових обавеза и задатака;
- 21) **демократска и цивилна контрола Војске Србије** посебно обухвата: контролу употребе и развоја Војске Србије, интерну и екстерну контролу трошкова за војне потребе, праћење стања и обавештавања јавности о стању припрема Војске Србије, обезбеђење слободног приступа информацијама од јавног значаја и утврђивање одговорности за вршење војних дужности у складу са законом;
- 22) **транспарентност у финансирању потреба одбране** посебно обухвата: предлагање, припреме, исказивање и контролу трошкова система одбране; приказивање циљева и задатака за које су неопходна одговарајућа средства; подношење извештаја о наменском трошењу тих средстава и сталну контролу трошкова система одбране;
- 23) **мултинационалне операције** су активности које се предузимају у оквиру система колективне безбедности и система колективне одбране, у складу с међународним правом и потврђеним међународним уговорима.

Члан 5.

Одбрана земље се остварује:

- 1) организовањем и припремањем субјеката одбране за извршавање задатака у ратном и ванредном стању;
- 2) предузимањем мера и радњи за рад субјеката одбране и за употребу Војске Србије и других снага одбране у ратном и ванредном стању до коначног отклањања или престанка опасности за земљу;
- 3) предузимањем мера и активности на заштити и спасавању људи и материјалних добара и животне средине у ратном и ванредном стању;
- 4) учешћем у мултинационалним операцијама.

Члан 6.

Припрема за одбрану је право и дужност субјеката одбране да планирају своје припреме за извршавање задатака одбране и предузимају мере и радње за рад и за употребу Војске Србије и других снага одбране у ратном и ванредном стању.

Осим припрема из става 1. овог члана, Министарство одбране и Војска Србије спроводе припреме за учешће у мултинационалним операцијама.

Члан 7.

Основни стратегијско-доктринарни документи у области одбране су: Стратегија националне безбедности Републике Србије, Стратегија одбране Републике Србије и Доктрина Војске Србије.

Основни плански документи у области одбране су: Дугорочни план развоја система одбране Републике Србије, Стратегијски преглед одбране Републике Србије и План одбране Републике Србије.

Члан 8.

Припадници Војске Србије и других снага одбране дужни су да се увек и у свим околностима при извођењу борбених и неборбених операција придржавају правила међународног ратног и хуманитарног права о поступању с рањеницима и заробљеницима и заштити становништва и других правила тог права и међународних стандарда о употреби силе, у складу с Уставом, законом и потврђеним међународним уговорима.

Припадник Војске Србије и других снага одбране има право да одбије наређење којим се од њега тражи поступање супротно Уставу, закону и правилима међународног ратног права.

Глава II

НАДЛЕЖНОСТИ ДРЖАВНИХ ОРГАНА У ОБЛАСТИ ОДБРАНЕ

Народна скупштина

Члан 9.

Народна скупштина доноси законе и друга општа акта у области одбране и остварује демократску и цивилну контролу Војске Србије.

Народна скупштина у области одбране:

- 1) одлучује о рату и миру и проглашава ратно и ванредно стање;
- 2) усваја Стратегију националне безбедности Републике Србије;

- 3) усваја Стратегију одбране Републике Србије;
- 4) усваја Дугорочни план развоја система одбране Републике Србије;
- 5) доноси законе о потврђивању међународних уговора у области одбране и војне сарадње;
- 6) прописује мере одступања од људских и мањинских права у ратном и ванредном стању;
- 7) усваја годишњи извештај Владе о стању припрема за одбрану;
- 8) одлучује о употреби Војске Србије ван граница Републике Србије;
- 9) одлучује о учешћу особља цивилне заштите и запослених у органима државне управе у хуманитарним и другим активностима у иностранству;
- 10) одлучује о висини средстава за финансирање потреба одбране;
- 11) разматра остваривање Плана одбране Републике Србије;
- 12) надзире рад служби безбедности;
- 13) врши и друге послове одређене законом.

Члан 10.

Када Народна скупштина није у могућности да се састане:

- 1) одлуку о проглашењу ратног стања доносе заједно председник Републике, председник Народне скупштине и председник Владе;
- 2) мере одступања од Уставом зајемчених људских и мањинских права у ратном стању заједно утврђују председник Народне скупштине, председник Републике и председник Владе;
- 3) одлуку о проглашењу ванредног стања доносе заједно председник Републике, председник Народне скупштине и председник Владе, под истим условима као и Народна скупштина;
- 4) мере којима се одступа од људских и мањинских права у ванредном стању може прописати Влада, уредбом, уз супотпис председника Републике.

Председник Републике

Члан 11.

Председник Републике, у складу са законом, командује Војском Србије.

Председник Републике у области одбране нарочито:

- 1) подноси заједно с Владом Народној скупштини предлог за проглашење ратног и ванредног стања;
- 2) даје сагласност на нацрт Стратегијског прегледа одбране Републике Србије;
- 3) усваја Доктрину Војске Србије, на основу предлога министра одбране;
- 4) наређује спровођење Плана одбране Републике Србије;
- 5) утврђује основе мирнодопске и ратне организације Војске Србије, на основу предлога министра одбране ;
- 6) усваја План мобилизације Војске Србије;
- 7) наређује спровођење мера приправности, општу и делимичну мобилизацију;

- 8) усваја План употребе Војске Србије и наређује њену употребу;
- 9) одлучује, у складу са законом, о упућивању припадника Војске Србије у мултинационалне операције, на основу одлуке Народне скупштине;
- 10) доноси смернице за изградњу оперативне и функционалне способности Војске Србије ;
- 11) поставља и разрешава начелника Генералштаба Војске Србије, уз мишљење министра одбране;
- 12) доноси правила која се односе на употребу Војске Србије, као и друга правила којима се уређује унутрашњи ред и правила службе у Војсци Србије;
- 13) врши и друге послове одређене законом.

За обављање послова из става 1. овог члана, председник Републике доноси:указе, директиве, наређења, наредбе, смернице, одлуке, правила и друга акта.

Председник Републике образује војни кабинет за послове из своје надлежности у области одбране.

Председник Републике своја овлашћења у области одбране може пренети на министра одбране, осим одлучивања о употреби Војске Србије, одлучивања о постављењима, унапређењима и разрешењима официра која су у надлежности председника Републике на основу закона и овлашћења за доношење стратегијско-доктринарних и планских докумената чије је доношење у законској надлежности председника Републике.

Влада

Члан 12.

Влада утврђује и води политику одбране, предлаже и извршава законе и општа акта Народне скупштине која се односе на одбрану.

Влада у области одбране нарочито:

- 1) подноси Народној скупштини заједно с председником Републике предлог за проглашење ратног и ванредног стања;
- 2) предлаже Народној скупштини усвајање Стратегије националне безбедности Републике Србије, Стратегије одбране Републике Србије и Дугорочног плана развоја система одбране Републике Србије;
- 3) усваја Стратегијски преглед одбране Републике Србије, на основу предлога министра одбране;
- 4) усваја План одбране Републике Србије, осим Плана употребе Војске Србије и Плана мобилизације Војске Србије;
- 5) предлаже Народној скупштини доношење закона из области одбране, безбедности и Војске Србије;
- 6) предлаже Народној скупштини доношење закона о потврђивању међународних уговора из области одбране и војне сарадње;
- 7) прописује упутство о методологији за израду планова одбране, на основу предлога министра одбране;
- 8) подноси Народној скупштини годишњи извештај о стању припрема за одбрану;

- 9) одобрава планове одбране органа државне управе и утврђује њихову организацију за рад у ратном и ванредном стању;
- 10) прописује мере приправности државних органа, органа аутономних покрајина, органа јединица локалне самоуправе, привредних друштава, других правних лица и предузетника у случају ратног или ванредног стања;
- 11) предлаже председнику Републике спровођење мера приправности и општу и делимичну мобилизацију, осим мобилизације Војске Србије;
- 12) одлучује, у складу са законом, о упућивању особља цивилне заштите и запослених у органима државне управе у хуманитарне и друге активности у иностранство, на основу одлуке Народне скупштине;
- 13) одлучује о одређивању правних лица који су од значаја за одбрану Републике Србије;
- 14) одлучује о одређивању производа и услуга од посебног значаја за одбрану Републике Србије;
- 15) одлучује о правима и дужностима органа у области просторног планирања и изградњи објеката од значаја за одбрану и Војску Србије и врстама инвестиционих објеката и просторних и урбанистичких планова значајних за одбрану Републике Србије;
- 16) одлучује о оснивању и укидању војношколских установа и о њиховом укључивању у образовни и научноистраживачки систем Републике Србије;
- 17) прописује начела и критеријуме за унутрашње уређење и систематизацију радних места у Министарству одбране, на основу предлога министра одбране;
- 18) прописује критеријуме за распоређивање грађана и материјалних средстава за потребе одбране и попуне Војске Србије, на основу предлога министра одбране;
- 19) прописује начела и критеријуме за организацију служби криптозаштите у Републици Србији, на предлог Министарства одбране;
- 20) прописује начин и поступак спровођења мобилизације, осим мобилизације Војске Србије, као и начин и поступак извршавања војне, радне и материјалне обавезе у ратном и ванредном стању, на предлог Министарства одбране;
- 21) прописује начин, поступак и мере заштите поверљивих проналазака значајних за одбрану, на предлог Министарства одбране;
- 22) прати и усмерава истраживање, развој, производњу и промет наоружања и војне опреме;
- 23) предузима мере за стварање, употребу, коришћење, обнављање и размештај резерви за потребе одбране и обезбеђује средства за финансирање посебних задатака у одбрани у случају ратног и ванредног стања, на основу предлога ресорних министарстава;
- 24) одлучује о броју и распореду изасланстава одбране Републике Србије у иностранству, на основу предлога министра одбране;
- 25) прописује организацију и рад службе осматрања и обавештавања;
- 26) врши и друге послове одређене законом.

Члан 13.

У ратном и ванредном стању, Влада спроводи одлуке Народне скупштине и председника Републике, које се односе на:

- 1) функционисање државних органа, органа аутономних покрајина, органа јединица локалне самоуправе, привредних друштава, других правних лица и предузетника на територији Републике Србије;
- 2) прелазак државних органа с мирнодопске на организацију утврђену за ратно и ванредно стање и њихово функционисање према плановима одбране;
- 3) предузимање мера за извршавање међународних обавеза у вези с поступањем с ратним заробљеницима, страним држављанима и њиховом имовином.

Министарство одбране

Члан 14.

Министарство одбране, у оквиру свог делокруга, предлаже и спроводи политику одбране, извршава законе и међународне уговоре, општа акта Народне скупштине, Владе и акта председника Републике из области одбране.

Министарство одбране обавља послове, који се односе на:

- 1) процену ризика и претњи безбедности земље;
- 2) израду нацрта Стратегије националне безбедности Републике Србије, Стратегије одбране Републике Србије и Дугорочног плана развоја система одбране Републике Србије и усвајање документа за њихову разраду;
- 3) израду предлога Доктрине Војске Србије;
- 4) израду предлога Стратегијског прегледа одбране Републике Србије;
- 5) израду Средњорочног плана и програма развоја система одбране;
- 6) израду предлога годишњег извештаја Владе о стању припрема за одбрану, с којим се сагласио председник Републике;
- 7) израду нацрта закона из области одбране, безбедности и Војске Србије;
- 8) израду нацрта закона о потврђивању међународних уговора у области одбране и војне сарадње;
- 9) израду платформи за вођење преговора и закључивање међународних уговора у области одбране и војне сарадње и њихово извршавање;
- 10) планирање и остваривање међународне сарадње из области одбране и војне сарадње;
- 11) координирање израде нацрта Плана одбране Републике Србије, у складу с упутством Владе о методологији за израду планова одбране и предлагање Влади на усвајање;
- 12) предлагање упутства о методологији за израду планова одбране;
- 13) утврђивање предлога планова одбране других снага система одбране, који су у вези са Планом употребе Војске Србије;

- 14) планирање, припремање и контролу мобилизације грађана, државних органа, органа аутономних покрајина, органа јединица локалне самоуправе, привредних друштава, других правних лица и предузетника и Војске Србије за извршавање задатака у ратном и ванредном стању;
- 15) израду аката и планских докумената којима се планирају мере и радње за рад грађана, државних органа, привредних друштава, других правних лица и предузетника и за употребу Војске Србије и других снага одбране у ратном и ванредном стању;
- 16) извршавање војне, радне и материјалне обавезе;
- 17) извршавање одлука председника Републике о упућивању професионалних војних лица у мултинационалне операције и одлука Владе о упућивању особља цивилне заштите и запослених у органима државне управе у хуманитарне и друге операције у иностранству;
- 18) планирање и организовање цивилно-војних односа у области одбране;
- 19) информативну, културну, музејску, архивску и верску делатност и друге делатности, за потребе одбране;
- 20) систем осматрања, обавештавања и узбуњивања за потребе грађана, државних органа, јавних служби, аутономних покрајина, јединица локалне самоуправе, привредних друштава, других правних лица и предузетника;
- 21) планирање, организовање, спровођење и контролу мера цивилне заштите, у складу са законом и прописима који се односе на цивилну заштиту;
- 22) организовање, модернизацију и унапређење веза и криптозаштите за потребе Војске Србије и других државних органа;
- 23) усклађивање организације веза и информатичких и телекомуникационих система за потребе одбране;
- 24) уређење и припрему територије за потребе одбране;
- 25) истраживање, развој, производњу и промет наоружања и војне опреме;
- 26) опремање и наоружавање Војске Србије и других снага одбране, поступке поверљивих набавки и материјално обезбеђивање Војске Србије;
- 27) планирање, управљање, контролу и спровођење обавештајно-безбедносних послова од значаја за одбрану, у складу са законом којим се уређују службе безбедности и другим прописима;
- 28) школовање и усавршавање за рад на пословима одбране и безбедности земље, планирање, организовање и делатност војног школства;
- 29) развој образовног система за потребе одбране и Војске Србије;
- 30) хармонизацију система војног школства са системом средњошколског, вишег и високог образовања и научноистраживачке делатности у Републици Србији;

- 31) планирање, програмирање и развој научноистраживачке и инвентивне делатности од значаја за одбрану;
- 32) статусна и друга питања pripadnika Војске Србије;
- 33) доношење аката о организацији команди, јединица и установа Војске Србије;
- 34) образовање и укидање изасланстава одбране, у складу с одлуком Владе о броју и распореду изасланстава одбране Републике Србије у иностранству;
- 35) планирање, програмирање, буџетирање и спровођење финансијског плана за потребе Министарства одбране, у складу са законом;
- 36) планирање, организовање, извршење и контролу материјално-финансијског пословања;
- 37) планирање, организовање, надзор и изградњу војних објеката, као и инвестиционо одржавање објеката инфраструктуре на коришћењу у Министарству одбране и Војсци Србије;
- 38) прибављање и располагање стамбеним зградама, становима, гаражама и пословним простором за потребе Министарства одбране и Војске Србије;
- 39) планирање, организовање, доношење правила и прописа и контролу заштите ресурса одбране, и то: заштите од пожара, безбедности на раду, здравља и заштите животне средине, у складу са законима којима се уређују те делатности;
- 40) сарадњу с осталим министарствима и другим органима државне управе, органима аутономних покрајина и органима јединица локалне самоуправе у припремању и спровођењу планова одбране и извршавању задатака у одбрани;
- 41) организацију, преношење и спровођење мера приправности, мобилизације и попуне државних органа, јавних служби, органа јединица локалне самоуправе, привредних друштава, других правних лица и предузетника;
- 42) заједнички цивилно-војни систем управљања ваздушним саобраћајем за потребе одбране;
- 43) друге послове одређене законом.

Министар одбране у обављању послова из става 2. овог члана доноси: наређења, наредбе, налоге, одлуке, правила, смернице, упутства и прописе и друга акта за које је овлашћен овим законом и другим законима.

За извршавање аката које доноси председник Републике и доношење аката по овлашћењу председника Републике, министар одбране доноси: наређења, наредбе, смернице, одлуке, правила и друга акта, и одговоран је за њихово извршавање.

Прописи из ст. 3. и 4. овог члана објављују се у „Службеном војном листу“.

Генералштаб Војске Србије

Члан 15.

Генералштаб Војске Србије је у саставу Министарства одбране и врши послове из своје надлежности, у складу са законом и овлашћењима председника Републике и министра одбране.

Генералштаб Војске Србије обавља послове који се односе на:

- 1) израду функционалних доктрина и других правила за употребу Војске Србије;
- 2) израду Плана употребе војске Србије;
- 3) израду Плана мобилизације Војске Србије;
- 4) израду смерница за изградњу оперативне и функционалне способности Војске Србије;
- 5) припрему аката о организацији команди, јединица и установа Војске Србије;
- 6) организовање мера приправности на основу аката председника Републике или министра одбране;
- 7) друге послове одређене законом и актима председника Републике и министра одбране.

Инспекцијски послови у области одбране

Члан 16.

Министарство одбране обавља инспекцијске послове у вези с извршавањем закона у области и од значаја за одбрану, прописа донетих на основу тих закона, као и планова и мера државних органа и организација и Војске Србије, који се односе на:

- 1) припреме за одбрану;
- 2) спровођење одлука и аката органа управљања системом одбране;
- 3) инспекцијски надзор над радом команди, јединица и установа Војске Србије и органа и установа Министарства одбране;
- 4) остваривање и усклађивање организација веза и криптозаштите;
- 5) инспекцију оперативне и функционалне способности команди, јединица и установа Војске Србије, по налогу председника Републике;
- 6) радноправни статус професионалних припадника Војске Србије;
- 7) друге послове одређене законом или на захтев надлежног органа.

Послове из става 1. овог члана врши Инспекторат одбране, у складу с овим законом и прописима који се односе на инспекцијски надзор.

Члан 17.

У вршењу инспекцијских послова из члана 16. овог закона, инспектори и лица овлашћена за инспекцијске послове имају право да:

- 1) врше увид у документа која се односе на припреме снага одбране за одбрану;

- 2) врше проверу спровођења одлука и аката органа управљања системом одбране;
- 3) врше ванредну инспекцију оперативне и функционалне способности команди, јединица и установа Војске Србије, на основу одобрења председника Републике;
- 4) наложе отклањање утврђених недостатака у плановима одбране или у спровођењу прописаних мера и радњи за извршавање задатака из Плана одбране Републике Србије и појединачних планова;
- 5) наложе обуставу мера и радњи које нису у складу са законом и плановима одбране до доношења одлуке надлежног органа;
- 6) наложе командама, јединицама и установама Војске Србије и органима државне управе и осталим носиоцима планирања да поднесу извештај о стању својих одбрамбених припрема;
- 7) наложе обустављање радњи којима се директно угрожава или доводи у опасност живот и здравље људи или имовина до доношења одлуке надлежног органа;
- 8) подносе предлоге за покретање дисциплинске, прекршајне, кривичне или друге одговорности против одговорних лица, у складу са законом;
- 9) пружају стручну помоћ снагама одбране чије припреме контролишу и о утврђеном стању и предузетим мерама обавесте надлежне органе;
- 10) наложе отклањање утврђене повреде закона и других прописа којима се уређују права, обавезе и одговорности професионалних припадника Војске Србије;
- 11) предузимају друге мере за које су овлашћени законом и по налогу надлежних органа.

Субјекти код којих је извршена контрола дужни су да поступе по налазима инспектора и лица овлашћених за инспекцијске послове.

Члан 18.

Министар одбране прописује елементе, садржај и стандарде за оцену: стања, оперативне и функционалне способности Војске Србије; рада организационих делова Министарства одбране и Војске Србије; заштите ресурса одбране и материјално-финансијског пословања команди, јединица и установа Војске Србије и организационих делова Министарства одбране, на основу закона и смерница које доноси председник Републике.

Инспекторат одбране редовно извештава председника Републике и министра одбране о утврђеним налазима.

Члан 19.

Послове инспекцијског надзора Инспекторат одбране обавља у складу са законом и прописима које доноси министар одбране.

Обавештајно-безбедносни послови од значаја за одбрану

Члан 20.

Обавештајно-безбедносни послови од значаја за одбрану јесу:

- 1) обавештајни послови у које спадају: обавештајно-оперативни и обавештајно-извиђачки послови;
- 2) безбедносни послови у које спадају: општебезбедносни, контраобавештајни и војнополицијски послови.

Надлежности, задаци и послови органа за обављање обавештајно-безбедносних послова од значаја за одбрану, као органа управе у саставу Министарства одбране, одређени су законом којим се уређују службе безбедности и другим прописима.

Управљање ваздушним саобраћајем за потребе одбране

Члан 21.

Заједнички цивилно-војни систем управљања ваздушним саобраћајем за потребе одбране обухвата:

- 1) управљање ваздушним простором и организовање ваздушног осматрања и обавештавања у координацији с другим надлежним органима и организацијама;
- 2) организовање контроле и заштите ваздушног простора;
- 3) примену безбедносних регулаторних захтева;
- 4) учешће у припреми националног програма безбедности ваздушног саобраћаја;
- 5) организовање заштите територије и система за управљање ваздушним саобраћајем од терористичког деловања из ваздушног простора;
- 6) модернизацију система, опреме војних ваздухоплова и примену међународних стандарда у односу на обуку пилота и начин управљања ваздухопловом ради повећања безбедности ваздушног саобраћаја и ефикасног коришћења ваздушног простора;
- 7) интероперабилност у системима комуникације, навигације и извиђања ваздушног простора;
- 8) одобравање и надзор активности на снимању из ваздушног простора;
- 9) садржај, начин израде и дистрибуцију војног ваздухопловног информативног пакета;
- 10) издавање одобрења за изградњу војних ваздухопловних објеката и сагласности за изградњу цивилних ваздухопловних објеката;
- 11) одобравање коришћења војних објеката за потребе страних војних ваздухоплова;
- 12) давање сагласности надлежном органу за превоз опасних материја, наоружања и војне опреме и робе двоструке намене у ваздухопловном простору Републике Србије;
- 13) организовање службе трагања и спасавања војних ваздухоплова;
- 14) примену међународних ваздухопловних стандарда и препорука у цивилно-војној кооперацији и координацији;
- 15) организовање система за управљање ваздушним саобраћајем у ратном и ванредном стању, сагласно Плану употребе Војске Србије;

- 16) предлагање прописа и других докумената у складу с прописима о ваздушном саобраћају;
- 17) обављање других послова из области управљања ваздушним саобраћајем за потребе одбране.

Међународна сарадња у области одбране и војне сарадње

Члан 22.

Министарство одбране обавља послове међународне сарадње у области одбране и војне сарадње, у складу са законом и другим прописима који уређују међународну сарадњу и закључивање међународних уговора.

У Министарству одбране води се евиденција потврђених међународних уговора из области одбране и војне сарадње, у складу с упутством које доноси министар одбране.

Члан 23.

Дипломатску функцију у области одбране и Војске Србије врше изасланства одбране.

Одлуку о образовању и укидању изасланстава одбране доноси министар одбране.

Изасланике одбране поставља и разрешава дужности министар одбране.

Услове и поступак за избор и упућивање изасланика одбране и Војске Србије, организацију рада изасланстава одбране, начин финансирања и активности у иностранству уређује министар одбране.

Глава III

ПРАВА И ДУЖНОСТИ ОРГАНА ДРЖАВНЕ УПРАВЕ И ОСТАЛИХ ОРГАНА У ОБЛАСТИ ОДБРАНЕ

Министарства

Члан 24.

Министарства, у оквиру свог делокруга, извршавају законе из области одбране, прописе за рад у ратном и ванредном стању, општа акта Народне скупштине и Владе, задатке утврђене Планом одбране Републике Србије и одговарају за поступање правних лица која су у њиховој надлежности.

Министарства у области одбране:

- 1) израђују, на захтев Министарства одбране, акта и прилоге за припрему Плана одбране Републике Србије, у складу с упутством о методологији израде планова;
- 2) обезбеђују планиране капацитете и обавезне резерве од значаја за одбрану, у складу с одлукама и захтевима Владе;
- 3) прате стање припрема за одбрану из делокруга својих надлежности и одговарају за њихово спровођење;
- 4) сачињавају свој план одбране и спроводе сопствене припреме за рад у ратном и ванредном стању;

- 5) доносе методолошка, стручна и техничка упутства припрема за одбрану правних лица из делокруга своје надлежности;
- 6) предлажу Влади утврђивање обавеза привредних друштава, других правних лица и предузетника од значаја за одбрану из делокруга својих надлежности;
- 7) планирају и спроводе мере цивилне заштите и спасавања, одређене законом и прописима о цивилној заштити;
- 8) оспособљавају запослене и предузимају мере неопходне за успешно функционисање привредних и других делатности у ратном и ванредном стању;
- 9) спроводе мере приправности у ванредном стању и друге мере неопходне за прелаз на ратну организацију;
- 10) обављају и друге послове одређене законом и Планом одбране Републике Србије.

Органи из става 1. овог члана непосредно извршавају задатке одбране утврђене плановима одбране и одлукама надлежних органа.

Члан 25.

Министарство унутрашњих послова има посебна права и дужности у области одбране, које се односе на:

- 1) организовање, припремање и планирање употребе Полиције у ратном и ванредном стању и за подршку Војсци Србије у одбрани Републике Србије од војних и невојних изазова и претњи из надлежности Војске Србије;
- 2) утврђивање бројног састава и организације рада Полиције у ратном и ванредном стању;
- 3) припремање мера безбедности и заштите објеката од значаја за одбрану, осим војних објеката у ратном и ванредном стању;
- 4) вршење ваздушног осматрања и јављања при обављању послова обезбеђења државне границе;
- 5) друге послове одређене законом.

Члан 26.

У ратном и ванредном стању, органи државне управе извршавају законе, друге прописе и општа акта Народне скупштине и Владе, који се односе на рад у ратном и ванредном стању.

Други органи државне управе одговорни су за стање припрема и функционисање одбране у областима за које су образовани и за извршавање задатака одбране по налогу надлежних органа.

Члан 27.

Органи државне управе, привредна друштва, друга правна лица и предузетници дужни су да из свог делокруга Министарству одбране достављају податке од значаја за одбрану.

У извршавању послова одбране, органи државне управе, органи аутономних покрајина и органи јединица локалне самоуправе сарађују у пословима одбране из свог делокруга.

Остали државни органи

Члан 28.

Остали државни органи (судови, тужилаштва и други) организују и спроводе припреме за свој рад у ратном и ванредном стању и одговорни су за ефикасан рад и примену прописа и заштиту гарантованих права и слобода грађана у ратном и ванредном стању, и у том циљу:

- 1) сарађују с надлежним министарствима у припремању и изради елемената Плана одбране Републике Србије из свог делокруга;
- 2) планирају и обезбеђују средства и опрему за рад у ратном и ванредном стању;
- 3) врше и друге задатке или послове из области одбране утврђене Планом одбране Републике Србије и општим актима Народне скупштине и Владе.

Органи аутономних покрајина и органи јединица локалне самоуправе

Члан 29.

Органи аутономних покрајина и органи јединица локалне самоуправе, у оквиру свог делокруга, одговорни су за стање припрема за одбрану, као и за стање припрема привредних друштава, других правних лица и предузетника преко којих грађани непосредно задовољавају своје потребе или се реализују задаци из Плана одбране Републике Србије.

Аутономне покрајине, општине, градови и град Београд у оквиру својих надлежности у области одбране:

- 1) израђују своје планове одбране који су саставни део Плана одбране Републике Србије;
- 2) предузимају мере за усклађивање припрема за одбрану правних лица у делатностима из своје надлежности с одбрамбеним припремама аутономне покрајине и Планом одбране Републике Србије;
- 3) предузимају мере за функционисање локалне самоуправе у ратном и ванредном стању;
- 4) спроводе мере приправности и предузимају друге мере потребне за прелазак на организацију у ратном и ванредном стању;
- 5) обављају и друге послове одређене законом.

У ратном и ванредном стању, органи из става 1. овог члана извршавају законе, друге прописе и општа акта Народне скупштине и Владе, као и прописе донете из надлежности органа аутономних покрајина и органа јединица локалне самоуправе.

Глава IV

ВОЈСКА СРБИЈЕ

Члан 30.

Војска Србије брани земљу од оружаног угрожавања споља и извршава друге мисије и задатке, у складу с Уставом, законом и принципима међународног права који регулишу употребу силе.

Члан 31.

Војска Србије је организована оружана снага и носилац оружаних операција и свих других облика оружаног супротстављања, чија је надлежност утврђена Уставом и законом.

Војска Србије обједињава све учеснике у оружаним операцијама и командује свим снагама које изводе борбена дејства у ратном и ванредном стању на основу закона, а у складу с Доктрином Војске Србије.

Доктрина Војске Србије заснива се на Стратегији одбране Републике Србије.

Члан 32.

Припреме, организација, употреба и обезбеђење Војске Србије заснивају се на утврђеним безбедносним интересима и потребама одбране.

Члан 33.

Забрањено је свако паравојно организовање и удруживање за извршавање задатака у одбрани земље.

Забрањена је употреба Војске Србије у страначке, идеолошке и верске сврхе.

Члан 34.

Развој, модернизација, опремање и наоружавање Војске Србије, као и научноистраживачке и образовне делатности у области одбране усмерене су на изградњу ефикасне и професионалне Војске Србије оспособљене за извршавање мисија и задатака.

Члан 35.

Генералштаб Војске Србије, команде јединица, установа и других састава Војске Србије, у складу са законом и плановима одбране, организују се и припремају за одбрану и обезбеђују јединство њене организације, припреме и дејства.

Члан 36.

Генералштаб Војске Србије врши редовну контролу и оцену оперативних и функционалних способности потчињених команди, јединица и установа Војске Србије, у складу са законом.

Генералштаб Војске Србије обавештава и извештава председника Републике и министра одбране о раду и стању у Војсци Србије.

Члан 37.

Команде, јединице и установе Војске Србије организују се и припремају за извршавање задатака у миру, ратном и ванредном стању.

Члан 38.

Команде, јединице и установе Војске Србије обавезне су да развијају оперативне и функционалне способности, у складу с додељеним мисијама и задацима.

Члан 39.

Ако су угрожени гранични појас, граница и животи људи и материјална добра на том подручју, на заједнички предлог министра унутрашњих послова и министра одбране, а уз сагласност председника Републике, Влада образује полицијске и војне снаге за извршавање заједничких задатака.

У извршавању задатака из става 1. овог члана, полицијске и војне снаге су потчињене старешини Војске Србије кога овласти председник Републике, на заједнички предлог министра унутрашњих послова и министра одбране.

Члан 40.

У случају угрожавања мира и безбедности у свету, припадници Војске Србије у складу са законом и одлуком Народне скупштине, могу бити упућени у мултинационалне операције ван граница Републике Србије.

Члан 41.

У случају природних и других несрећа већих размера у којима су на одређеној територији угрожени животи људи и њихова материјална добра, јединице Војске Србије на захтев органа надлежних за заштиту и спасавање људи и материјалних добара, могу се ангажовати на пружању помоћи становништву, у складу с посебним законом.

Попуна Војске Србије

Члан 42.

Начин попуне Војске Србије регулише се посебним законом.

Приправност Војске Србије

Члан 43.

Приправност Војске Србије обухвата предузимање мера повећања оперативних и функционалних способности, које су неопходне ради спречавања и отклањања опасности од изазова, ризика и претњи безбедности.

Председник Републике или министар одбране, по овлашћењу председника Републике, наређује спровођење мера приправности Војске Србије или делова Војске Србије.

Начелник Генералштаба, односно старешина надлежне команде Војске Србије, може на основу посебног овлашћења председника Републике, у условима ванредног стања, наредити мере спровођења приправности делова Војске Србије ради спречавања и отклањања штетних последица које могу настати невојним претњама безбедности.

Логистичка подршка Војске Србије

Члан 44.

Управљање ресурсима одбране неопходним за логистичку подршку Војске Србије реализује се у оквиру система планирања, програмирања, буџетирања и извршења финансирања одбране.

Министар одбране уређује материјално-финансијско пословање Војске Србије и контролу трошкова Војске Србије, у складу са прописима којима се регулише материјално-финансијско пословање и контрола за буџетске кориснике.

Члан 45.

Логистичка подршка Војске Србије реализује се у функцији задовољења њених потреба у следећим делатностима:

- 1) производњи, модернизацији и одржавању наоружања и војне опреме;

- 2) снабдевању наоружањем и војном опремом и другим средствима;
- 3) општим логистичким потребама;
- 4) планирању, изградњи и одржавању објеката инфраструктуре;
- 5) транспорту људи и средстава;
- 6) здравственој и другој заштити (ако није у надлежности другог органа).

Делатности у области логистичке подршке уређују се подзаконским прописима.

Члан 46.

Набавку наоружања и војне опреме за потребе Војске Србије врши Министарство одбране, на основу закона и потврђених међународних конвенција, уговора и споразума о промету наоружања, војне опреме и робе двоструке намене.

Министарство одбране сарађује с другим министарствима и органима државне управе у спровођењу логистичке подршке Војске Србије у оквиру њихових надлежности.

Глава V

ПРАВА И ДУЖНОСТИ ГРАЂАНА У ОБЛАСТИ ОДБРАНЕ

Члан 47.

Грађани у одбрани земље имају право и дужност да извршавају војну, радну и материјалну обавезу и учествују у цивилној заштити, у складу са законом, одлукама надлежних органа и плановима одбране.

Грађани који имају основни распоред из става 1. овог члана могу бити распоређени и на друге дужности од значаја за одбрану, према одлуци надлежних органа.

Војна обавеза

Члан 48.

Војна обавеза је право и дужност грађана да се припремају и оспособљавају за учешће у одбрани.

Војну обавезу грађани извршавају под условима и на начин који су прописани посебним законом.

Војном обвезнику који из верских, моралних или других оправданих разлога савести жели војну обавезу да замени цивилном службом, омогућиће се служење у цивилној служби, под условима и на начин прописан посебним законом .

Члан 49.

Министарство одбране обезбеђује спровођење војне обавезе, у складу са законом и прописима о војној обавези.

Радна обавеза

Члан 50.

Радна обавеза уводи се у ратном и ванредном стању у државним органима, органима аутономних покрајина, органима јединица локалне самоуправе, привредним друштвима, другим правним лицима, као и предузетницима.

Радна обавеза, састоји се у извршавању послова и задатака одбране, у складу с Планом одбране Републике Србије.

Члан 51.

Радној обавези подлежу сви за рад способни грађани који су навршили 18 година живота до 65 година (мушкарци), односно до 60 година (жене), а нису распоређени на службу у Војсци Србије.

Припадници органа унутрашњих послова радну обавезу извршавају у том органу.

За потребе извршавања обавезе из става 1. овог члана, води се евиденција коју утврђује министар одбране.

Члан 52.

У случају проглашења ратног или ванредног стања, лица која су у радном односу дужна су да наставе обављање послова на свом радном месту, ако нису позвана на службу у Војсци Србије или распоређена на друге послове и задатке, у складу са законом.

Лица из става 1. овог члана која буду распоређена на друге задатке и послове или у друга правна лица, дужна су да поступе према достављеном распореду.

За време вршења радне обавезе, лица из става 2. овог члана ангажована у државном органу, правним лицима и Војсци Србије имају право на накнаду по основу радног ангажовања, у складу са законом и другим прописима којима су регулисани радни односи.

Члан 53.

Обвезницима радне обавезе распоред се одређује у месту рада или пребивалишту.

У случају да на територији места не постоји довољан број лица оспособљених за вршење одређених врста послова, за извршавање тих послова могу се позвати лица из места која територијално припадају истој општини, односно граду.

У случају да се мерама из ст. 1. и 2. овог члана не може обезбедити довољан број лица за извршење одређених послова, могу се позвати лица из места која територијално припадају другој општини, односно граду.

Државни органи, привредна друштва, друга правна лица у које се распоређују обвезници радне обавезе, као и предузетници обезбеђују услове и средства за извршавање радне обавезе.

Члан 54.

Способност грађана за извршавање радне обавезе на лични захтев или на захтев надлежног органа, утврђује се у здравственим установама, у складу с прописима о општој и посебној здравственој способности радника.

Члан 55.

Радна обавеза не може се утврдити родитељу који самостално врши родитељско право над дететом које није навршило 15. годину живота или над малолетним дететом са сметњама у развоју или над пунолетним дететом над којим је продужено родитељско право само једном родитељу.

Радна обавеза не може се утврдити родитељу детета које није навршило 15. годину живота, родитељу малолетног детета са сметњама у развоју или родитељу пунолетног детета над којим је продужено родитељско право, ако родитељи заједнички врше родитељско право, а други родитељ је ангажован на пословима одбране.

Одредбе става 1. овог члана односе се и на старатеља и хранитеља малолетног детета, односно пунолетног лица лишеног пословне способности.

Радна обавеза не може се утврдити ни :

- 1) супружнику или ванбрачном партнеру или другом одраслом члану породичног старатеља или хранитеља детета које није навршило 15. годину живота или малолетног детета са сметњама у развоју, ако је старатељ или хранитељ ангажован на пословима одбране;
- 2) жени за време трудноће;
- 3) лицу чији је супружник или ванбрачни партнер корисник туђе неге и помоћи;
- 4) лицу неспособном за рад.

Члан 56.

О организовању и извршавању утврђене радне обавезе на територији аутономних покрајина, општина, градова и града Београда, старају се органи управе и правна лица у делатностима из надлежности тих органа, у складу са законом.

Влада доноси прописе о начину организовања и извршавања радне обавезе.

Материјална обавеза

Члан 57.

У ратном и ванредном стању, грађанима се може утврдити материјална обавеза у складу са законом и прописима, који се односе на ратно и ванредно стање.

Материјалну обавезу за потребе одбране земље извршавају власници ствари.

Члан 58.

Ствари и материјална добра за потребе одбране земље распоређују се према ратном распореду за потребе Војске Србије, државних органа, привредних друштава и других правних лица, у складу с прописима о критеријумима за распоређивање грађана и нормативима ствари за потребе попуне Војске Србије и друге потребе одбране земље.

Члан 59.

Ствари и материјална добра за потребе одбране земље, поступак и начин њиховог евидентирања, накнада за коришћење тих средстава и друга питања од

значаја за извршавање материјалне обавезе, уређују се посебним законом и прописима за њихово извршење.

Поступак за остваривање права и дужности грађана у области одбране

Члан 60.

Грађани којима је утврђена војна, радна или материјална обавеза односно обавеза учешћа у цивилној заштити, дужни су да поступају по налозима надлежних органа.

Члан 61.

Поступак и начин за извршавање војне, радне, односно материјалне обавезе грађана и правних лица уређује Влада, на основу посебног закона.

Глава VI

ПРАВА И ДУЖНОСТИ ПРИВРЕДНИХ ДРУШТАВА, ДРУГИХ ПРАВНИХ ЛИЦА И ПРЕДУЗЕТНИКА У ОБЛАСТИ ОДБРАНЕ

Члан 62.

Привредна друштва, друга правна лица и предузетници у обављању својих делатности, дужни су да врше и послове одбране земље, који се односе на планирање, организовање, припремање и оспособљавање за рад у случају ратног и ванредног стања и одговорни су за обезбеђивање обима производње и вршење услуга у делатностима за које су регистровани, на нивоу утврђеном плановима одбране и одлукама надлежних органа.

Привредна друштва, друга правна лица и предузетници, организације, службе и други субјекти који се у оквиру своје делатности баве пословима осматрања, обавештавања и узбуњивања, заштите и спасавања људи и материјалних добара, настављају са својом делатношћу у ратном и ванредном стању, у складу с Планом одбране Републике Србије.

Члан 63.

Одредбе овог закона о материјалној обавези грађана односе се и на обавезе правних лица и предузетника.

Производи и услуге од посебног интереса за одбрану

Члан 64.

Привредна друштва, друга правна лица и предузетници дужни су да у миру планирају мере за рад у ратном и ванредном стању којима се обезбеђује вршење производне, односно услужне делатности, у складу с потребама утврђеним Планом одбране Републике Србије.

Члан 65.

На основу одлуке Владе, надлежни органи државне управе могу захтевати од привредних друштава, других правних лица и предузетника да у вршењу делатности обезбеде приоритетну производњу, снабдевање производима или пружање услуга од значаја за одбрану земље.

Међусобна права и обавезе органа државне управе и привредних друштава, других правних лица или предузетника у вези с производњом и снабдевањем производима или пружањем услуга из става 1. овог члана уређују се посебним уговором.

Члан 66.

Привредна друштва, друга правна лица и предузетници из члана 65. став 2. овог закона, не могу мењати намену производно-технолошких целина које служе за производњу или вршење услуга од посебног значаја, без сагласности надлежног органа државне управе.

На предлог Министарства одбране, Влада оснива јавна предузећа у делатностима из става 1. овог члана, ради задовољавања потреба у области одбране.

Објекти од посебног значаја за одбрану

Члан 67.

Објектима од посебног значаја за одбрану земље сматрају се: велики техничко-технолошки системи, објекти у којима се производе, складиште или чувају предмети или врше услуге за потребе одбране, објекти у којима су смештени државни органи и правна лица од посебног значаја за одбрану земље, као и одређени инфраструктурни објекти.

Објекте или делове објеката из става 1. овог члана, као и мере њихове заштите одређује Влада посебним прописом, на предлог Министарства одбране.

Посебне обавезе у изградњи објеката

Члан 68.

При пројектовању, изградњи и реконструкцији инвестиционих објеката од значаја за одбрану земље и изради просторних и урбанистичких планова, правна и физичка лица – инвеститори, дужни су да се придржавају посебних услова и захтева у погледу потреба одбране земље.

При пројектовању и изградњи објеката од значаја за одбрану, а посебно јавних склоништа, инвеститори су дужни да поштују стандарде приступачности тих објеката за особе са инвалидитетом, децу и старе особе.

Обавезе при пројектовању, изградњи и реконструкцији склоништа прописане су посебним законом.

Привредна друштва, друга правна и физичка лица која су овлашћена за припремање и извршавање просторних и урбанистичких планова, као и органи који те планове доносе дужни су да у погледу потреба одбране земље и заштите од ратних разарања поступају у складу с прописаним мерама и захтевима Министарства одбране.

Члан 69.

Пумпне станице, складишта и други објекти за смештај запаљивих течности и гаса и складишта и објекти за смештај експлозивних материја, могу да се граде само на удаљености неопходној да се у случају пожара или експлозије таквих материја не доведе у питање безбедност грађана, наменска употреба војних и других објеката, инсталација и уређаја који су намењени потребама одбране.

Пре издавања одобрења за изградњу и реконструкцију објеката и постројења који се налазе у близини објеката, инсталација и уређаја који су намењени потребама одбране и од посебног су значаја за одбрану, орган надлежан за издавање одобрења за изградњу дужан је да прибави сагласност Министарства одбране.

Члан 70.

При избору, изградњи и развоју великих техничких система у области телекомуникација, информатике, саобраћаја, електроенергетике, водоснабдевања и другим областима од значаја за одбрану земље, као и при набавкама техничких средстава значајних за њихово функционисање, инвеститори су дужни да их ускладе с потребама одбране земље и да о тим програмима развоја обавесте Министарство одбране.

Инвеститор, односно власник је дужан да по захтеву Министарства одбране системе из става 1. овог члана усклади с потребама одбране земље.

Влада одређује системе и техничка средства из става 1. овог члана и прописује поступак обавештавања о избору, изградњи и развоју тих система, набавкама техничких средстава и постављању захтева из става 2. овог члана.

Научноистраживачки рад од значаја за одбрану

Члан 71.

Министарство одбране и орган државне управе надлежан за науку уређују научноистраживачке области од значаја за одбрану, безбедност и општи интерес Републике Србије, у складу са законом који уређује област научноистраживачке делатности.

Правна лица која се баве научноистраживачким радом и развојем из става 1. овог члана, дужна су да резултате тих истраживања доставе и Министарству одбране.

Податке из става 2. овог члана Министарство одбране може да користи искључиво за потребе одбране земље и да у ту сврху одобри њихово коришћење.

Поступак за остваривање моралних и имовинских права носилаца права интелектуалне својине од значаја за одбрану уређује министар одбране, у складу с прописима о интелектуалној својини.

Стандардизација и типизација од значаја за одбрану

Члан 72.

Приликом стандардизације и типизације производа и услуга, објеката и уређаја од посебног значаја за одбрану земље, орган надлежан за стандардизацију и типизацију дужан је да их прилагоди потребама одбране земље и да о томе прибави сагласност Министарства одбране.

Увоз и извоз производа и уређаја из става 1. овог члана одобрава Влада.

Обавезе посебних правних лица у одбрани

Члан 73.

Правна лица у области друмског, железничког, ваздушног и саобраћаја на унутрашњим пловним путевима и поштанско-телеграфско-телефонског

саобраћаја и други носиоци система веза, дужни су да за време ратног или ванредног стања, као и при мобилизацији Војске Србије, првенствено врше услуге које утврди Министарство одбране.

За услуге из става 1. овог члана, правним лицима припада накнада стварних трошкова.

Влада доноси прописе о врстама услуга, утврђивању висине накнаде стварних трошкова и начину њиховог плаћања.

Члан 74.

Правна лица која управљају шумама с посебном наменом за потребе одбране земље, дужна су да при доношењу основа газдовања шумама испуњавају захтеве које им постави Министарство одбране или други орган који шуму користи за потребе одбране земље.

Влада одређује шуме с посебном наменом за потребе одбране земље.

Члан 75.

Правна лица у области јавног информисања, електронских и штампаних медија, у оквиру своје редовне делатности, имају обавезу да благовремено и истинито информишу грађане у ратном или ванредном стању, у складу са законом и прописима о јавном информисању.

Министарство одбране и државни органи дужни су да јавности учине доступним све информације и податке из области одбране од јавног значаја, у складу са законом и прописима о слободном приступу информацијама од јавног значаја.

Правна лица из става 1. овог члана дужна су да преносе хитна саопштења државних органа која се односе на одбрану.

Удружења грађана

Члан 76.

Удружења грађана могу програме свог рада заснивати на активностима у областима од значаја за одбрану.

Влада и Министарство одбране могу, на основу претходно утврђених критеријума, учествовати у финансирању пројеката и активности у областима од значаја за одбрану.

Критеријуме и поступак доделе средстава из става 2. овог члана прописује Влада, на предлог Министарства одбране.

Глава VII

ЦИВИЛНА ЗАШТИТА

Члан 77.

Цивилна заштита се организује, припрема и спроводи као систем заштите и спасавања људи, материјалних и културних добара од елементарних непогода, техничко-технолошких несрећа и катастрофа, последица тероризма, ратних и других већих несрећа, а у складу с важећим прописима, начелима и захтевима Допунског протокола уз Женевске конвенције и другим правилима међународног хуманитарног права, као и потврђеним међународним уговорима.

Цивилна заштита у ратном и ванредном стању организује се и функционише као део система одбране.

Члан 78.

Систем цивилне заштите чине: лична и узајамна заштита, мере и задаци цивилне заштите, органи управљања и руковођења цивилном заштитом, правна лица опремљена и оспособљена за заштиту и спасавање, јединице цивилне заштите и систем осматрања, обавештавања и узбуњивања.

Надлежности државних органа у заштити од елементарних непогода, техникотехнолошких несрећа и катастрофа могу се уредити на посебан начин законом којим се уређује област заштите и спасавања.

Елементи система цивилне заштите, као и надлежност и унутрашње уређење посебне организације за вођење послова заштите и спасавања, прописују се посебним законом.

Члан 79.

Ради осматрања, раног упозоравања и узбуњивања грађана, надлежних органа, привредних друштава, других правних лица и предузетника у зони угрожености и снага заштите и спасавања, као и откривања и праћења свих врста опасности, које могу угрозити здравље и живот људи, животну средину, материјална, културна и друга добра, организује се систем осматрања, обавештавања и узбуњивања.

Члан 80.

Права и дужности грађана у вези с њиховим учешћем у заштити и спасавању људи, материјалних, културних и других добара и животне средине и мере и активности које предузимају органи цивилне заштите, уређују се законом.

Глава VIII

ПОСЕБНИ ПОСТУПЦИ И МЕРЕ

Припреме планова одбране

Члан 81.

Припреме за одбрану у Републици Србији се организују, планирају и спроводе ради извршавања задатака и ефикасног и јединственог деловања снага одбране.

Планом одбране Републике Србије утврђују се задаци свих субјеката одбране, у погледу организације снага, средстава, мера и поступака за рад државних органа и употребу Војске Србије и других снага одбране у ратном и ванредном стању.

Планом одбране Републике Србије утврђују се: мере приправности; употреба Војске Србије; задаци и мере за мобилизацију; функционисање цивилне заштите, осматрања и обавештавања и везе руковођења; организација државних органа и њихово функционисање; задаци и обавезе правних лица и предузетника за вршење производње и услуга и друге мере и активности од интереса за одбрану Републике Србије у ратном и ванредном стању.

План одбране Републике Србије припрема Министарство одбране и предлаже Влади, осим прилога за области које припремају органи државне управе у чијем су делокругу ови послови.

Прилоге Плана одбране Републике Србије за државне органе и органе државне управе, органе аутономних покрајина, органе јединица локалне самоуправе, привредна друштва и друга правна лица од значаја за одбрану Републике, припремају органи из става 4. овог члана.

План мобилизације Војске Србије и План употребе Војске Србије израђује Генералштаб Војске Србије, а председнику Републике предлаже министар одбране.

Начин и поступак извршавања обавезе планирања из става 1. овог члана и организовања припрема за одбрану уређује Влада.

Члан 82.

Правна лица од значаја за одбрану Републике Србије и правна лица којима се постављају задаци и обавезе за вршење производње и услуга у случају ратног или ванредног стања планирају: мере којима обезбеђују вршење те производње и услуга, снабдевање сировинама, репроматеријалом, енергијом и другим потребама у складу с Планом одбране Републике Србије, односно с посебним задацима и обавезама; потребан број радника за вршење производње и услуга; заштиту радника и материјалних и других добара, као и друге мере.

Правна лица и службе опремљене и оспособљене за заштиту и спасавање и правна лица која имају посебне обавезе у области осматрања и обавештавања и друге обавезе утврђене законом и другим актима надлежних органа Републике, поред планирања мера из става 1. овог члана за остваривање својих обавеза у ратном и ванредном стању, израђују посебне планове којима обезбеђују извршавање својих обавеза у случају елементарних и других већих непогода у миру.

Мере из ст. 1. и 2. овог члана утврђује руководицац правног лица.

Члан 83.

Аутономне покрајине, општине, градови и град Београд у миру планирају мере за остваривање својих функција у ратном и ванредном стању, којима разрађују извршење задатака и обавеза одбране који су им прописани законом и произилазе из Плана одбране Републике Србије у вези са заштитом и спасавањем људи и материјалних добара на својој територији и утврђују обавезе правних лица из своје надлежности, у складу са законом и својим статутом.

Члан 84.

Правна лица чија је основна привредна или друштвена делатност у функцији унапређења оперативних способности снага одбране, израђују планове развоја који су сагласни Дугорочном плану развоја система одбране Републике Србије.

Изводи из планова из става 1. овог члана су саставни део Плана одбране Републике Србије.

Влада одређује правна лица из става 1. овог члана која израђују своје планове развоја одбране.

Члан 85.

Планови развоја и планови одбране морају бити усклађени.

Субјекти планирања одбране дужни су да усклађују планове одбране, у складу с насталим променама и потребама.

Члан 86.

Министарство одбране и органи државне управе у складу са својим надлежностима у области одбране, дужни су да прате спровођење припрема за одбрану у систему одбране и да о томе једном годишње поднесу извештај Влади.

Извештај из става 1. овог члана органи државне управе достављају Влади преко Министарства одбране.

Министар одбране најмање једном годишње подноси извештај председнику Републике и Влади о стању оперативних и функционалних способности Војске Србије за извршавање додељених мисија и задатака.

Влада најмање једном годишње извештава Народну скупштину о стању припрема за одбрану у Републици.

Предлог за проглашење ратног или ванредног стања

Члан 87.

Када Народна скупштина на основу заједничког предлога председника Републике и Владе утврди да су испуњени услови, доноси одлуку о проглашењу ратног или ванредног стања.

Члан 88.

Заједнички предлог за проглашење ратног или ванредног стања утврђује се на основу процене ризика и претњи по безбедност Републике и њених грађана.

Процена из става 1. овог члана коју министар одбране истовремено доставља председнику Републике и председнику Владе, садржи оцену угрожености и последице које су услед тога наступиле или могу наступити.

Проглашење ванредног стања може се предложити и на делу територије Републике Србије.

Одлука о проглашењу ратног или ванредног стања

Члан 89.

Одлука о проглашењу ратног или ванредног стања објављује се у складу са законом и истовремено доставља председнику Републике и Влади.

Одлуком о проглашењу ванредног стања утврђује се подручје Републике Србије на којем се проглашава ванредно стање, ако се оно проглашава на делу угрожене територије Републике Србије.

Спровођење планова одбране у ратном и ванредном стању

Члан 90.

После доношења одлуке Народне скупштине о проглашењу ратног или ванредног стања, председник Републике наређује спровођење Плана одбране Републике Србије.

Члан 91.

У ратном и ванредном стању може се наредити одступање од Уставом зајемчених људских и мањинских права само у мери и обиму које пропише Народна скупштина.

Председник Републике може наредити и друге мере за које је овлашћен законом.

Члан 92.

По издавању наређења председника Републике о спровођењу Плана одбране Републике Србије:

- 1) грађани, државни органи, привредна друштва, друга правна лица и предузетници поступају у складу с обавезама утврђеним плановима мобилизације на извршавању задатака одбране и одлукама Народне скупштине и Владе;
- 2) државни органи, привредна друштва, друга правна лица и предузетници предузимају мере и радње за рад и вршење својих делатности у условима ратног или ванредног стања;
- 3) Војска Србије поступа у складу с Планом мобилизације Војске, Планом употребе Војске и одлукама председника Републике.

Одлука о укидању ратног или ванредног стања

Члан 93.

Када престану услови због којих је проглашено ратно или ванредно стање, председник Републике и председник Владе подносе Народној скупштини предлог за доношење одлуке о укидању ратног или ванредног стања.

Доношењем одлуке из става 1. овог члана престају да важе и наредбе и друга акта за предузимање наложених мера.

Наредбе и друга акта из става 2. овог члана председник Републике може ставити ван снаге и пре доношења одлуке о укидању ратног или ванредног стања.

Мере приправности и мобилизације

Члан 94.

Ради спречавања и отклањања опасности које угрожавају безбедност Републике Србије и њених грађана, председник Републике наређује мере приправности и мобилизацију.

Влада наређује предузимање мера и радњи потребних за извршавање обавеза Републике Србије преузетим чланством у Уједињеним нацијама и потврђеним међународним уговорима у области одбране.

Члан 95.

У случају напада на земљу, сви грађани у земљи и иностранству, команде, јединице и установе Војске Србије и представници државних органа и правних лица дужни су да одмах по сазнању, не чекајући позив или наређење, поступе по свом утврђеном распореду и обавезама утврђеним Планом одбране Републике Србије.

Члан 96.

На територији на којој је проглашено ванредно стање, сви субјекти одбране дужни су да за време ванредног стања предузимају мере из оквира својих надлежности, у складу с наредбама и другим актима председника Републике, Владе и других надлежних органа.

Члан 97.

Мобилизацијом субјекти система одбране из мирнодопске организације и стања прелазе на ратну организацију и услове рада као одговор на изазове, ризике и претње безбедности земље.

Мобилизација по обиму може бити општа или делимична, а саопштава се јавним оглашавањем или појединачним позивом.

Члан 98.

Општа мобилизација обухвата све субјекте система одбране којима су дефинисане обавезе у одбрани и чија се ратна организација разликује од мирнодопске, као и материјална средства потребна за одбрану земље.

Члан 99.

Делимична мобилизација обухвата потребан део субјеката одбране чија се ратна организација разликује од мирнодопске, као и материјална средства потребна за адекватан одговор на изазове, ризике и претње.

Мобилизација се спроводи по Плану одбране Републике Србије.

Члан 100.

Делимична мобилизација субјеката система одбране и материјалних средстава за потребе одбране земље може се наредити ради провере спремности за извршење мобилизације, у оквиру планираних вежби и контроле организовања припрема за одбрану.

Мобилизацију из става 1. овог члана за грађане, државне органе, привредна друштва, друга правна лица и предузетнике, као и за материјална средства наређује председник Владе, а за команде, јединице и установе Војске Србије и војне обвезнике распоређене у Војсци Србије – старешине на командним дужностима у Војсци Србије које овласти председник Републике.

Члан 101.

Спровођење мобилизације Влада уређује посебним прописом.

Мере заштите тајних података

Члан 102.

Тајни подаци који се односе на систем одбране, означени као подаци од интереса за националну безбедност и систем одбране (према одредбама посебног закона), штите се у складу са законом.

Глава IX

ФИНАНСИРАЊЕ ОДБРАНЕ

Члан 103.

Република Србија из буџета финансира задатке и обавезе у области одбране и задатке које поставља привредним друштвима, другим правним лицима, као и предузетницима у делу који превазилази обим њихових припрема.

Аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе из сопственог буџета финансирају задатке одбране који су утврђени као њихова права и обавезе.

Привредна друштва, друга правна лица, као и предузетници из сопствених извора финансирају задатке одбране који су утврђени као њихова права и обавезе.

Средства за рад Министарства одбране и Војске Србије

Члан 104.

Средства за функционисање Војске Србије обезбеђује Министарство одбране у оквиру буџета Републике Србије.

Министарство одбране може да остварује допунска средства пружањем услуга у складу са законом и другим прописима.

Министар одбране посебним прописом уређује материјално-финансијско пословање у Министарству одбране и Војсци Србије, у складу са прописима којима се регулише материјално-финансијско пословање буџетских корисника.

Средства за посебне намене

Члан 105.

Непокретним стварима за посебне намене сматрају се: земљиште, зграде, подземни и надземни објекти с пратећом инфраструктуром, који се у Министарству одбране и Војсци Србије користе за војне потребе, као и друге непокретне ствари које се налазе у војном кругу.

Непокретности из става 1. овог члана су у својини Републике Србије.

Начин коришћења, управљања, одржавања и евиденције непокретних ствари из става 1. овог члана прописује министар одбране.

Приступ непокретним стварима за посебне намене, ван случајева њиховог редовног коришћења, дозвољен је само по претходно прибављеном одобрењу министра одбране.

Члан 106.

Покретним стварима за посебне намене сматрају се: наоружање и војна опрема; превозна средства (ваздухоплови, пловни објекти, шинска возила, моторна возила и др.), која се користе за службене потребе; опрема и потрошни материјал (рачунарски системи, репрографска и биротехничка опрема, средства везе и лабораторијска опрема), које Министарство одбране користи за војне потребе.

О прибављању и располагању покретним стварима из става 1. овог члана, под условима прописаним Законом о средствима у својини Републике Србије, одлучује министар одбране.

Врсте покретних ствари из става 1. овог члана, начин коришћења, управљања и одржавања и рокове за њихову употребу и чување прописује министар одбране.

Средства за развојне потребе

Члан 107.

За потребе развоја, модернизације наоружања и војне опреме и јачања одбрамбене моћи, Република Србија може да оснива буџетске фондове за развој капацитета и производних програма одбрамбене индустрије.

За потребе обезбеђивања средстава за финансирање стамбених потреба припадника Војске Србије може се основати буџетски фонд.

Фондови из става 1. и 2. овог члана оснивају се на неодређено и одређено време на основу посебног закона.

Глава X

ПРАВА, ОБАВЕЗЕ И ОДГОВОРНОСТ ЗАПОСЛЕНИХ У МИНИСТАРСТВУ ОДБРАНЕ

Члан 108.

Послове државне управе у Министарству одбране обављају државни службеници, намештеници и професионална војна лица, која су запослена у Министарству одбране.

Начела за унутрашње уређење и систематизацију радних места у Министарству одбране уређује Влада уредбом.

Члан 109.

Саставни део Правилника о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Министарству одбране су прилози који садрже систематизована радна места професионалних припадника Војске Србије запослених у Министарству одбране и војним јединицама и војним установама у којима се не обављају послови из надлежности Министарства одбране, а који су функционално и организационо везани за Министарство одбране.

Члан 110.

Радни однос у Министарству одбране може засновати лице које, поред општих услова за заснивање радног односа у државним органима, мора да испуњава и посебне услове прописане за професионална војна лица, које уређује министар одбране.

Професионално војно лице коме је престала служба у Војсци Србије по потреби службе, непосредним пријемом може се примити у Министарство одбране у својству државног службеника, односно намештеника на упражњено радно место.

Члан 111.

Због посебних услова рада, тежине и природе задатака и послова, запосленим, постављеним и именованим лицима и лицима на положају у Министарству одбране Влада, на предлог министра одбране, посебним актом може увећати плате до 20 % у односу на плате запослених, постављених и именованих лица и лица на положају у другим министарствима.

Глава XI

КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 112.

Новчаном казном од 50.000,00 до 250.000,00 динара казниће се за прекршај правно лице:

- 1) ако не поступи по налогу овлашћеног лица за инспекцијске послове (члан 17. став 2);
- 2) ако Министарству одбране не достави податке од значаја за одбрану из свог делокруга (члан 27. став 1);
- 3) ако надлежном органу не достави податке из програма свог научноистраживачког рада и развоја или о свом научноистраживачком достигнућу или сазнањима значајним за одбрану земље, или ако надлежним органима не стави на увид или не преда на коришћење податке од значаја за одбрану земље којима располаже (члан 71);
- 4) ако орган надлежан за стандардизацију и типизацију производа и услуга, објеката или уређаја од посебног значаја за одбрану земље не прибави сагласност Министарства одбране (члан 72. став 1).

За прекршај из става 1. овог члана казниће се новчаном казном у износу од 10.000,00 до 20.000,00 динара и одговорно лице у правном лицу.

За прекршај из става 1. овог члана казниће се новчаном казном у износу од 10.000,00 до 20.000,00 динара и лице у државном органу чију је одговорност утврдио надлежни орган.

Члан 113.

Новчаном казном од 250.000,00 до 500.000,00 динара казниће се за прекршај правно лице:

- 1) ако на захтев надлежног органа приоритетно не производи предмете или не врши услуге од значаја за одбрану земље (члан 65);
- 2) ако без сагласности надлежног органа измени намену производно-технолошке целине која служи за производњу предмета или вршење услуга од посебног значаја за одбрану земље (члан 66. став 1);
- 3) ако као корисник објеката од посебног значаја за одбрану не предузима прописане мере заштите тих објеката (члан 67. став 2);
- 4) ако се при пројектовању, изградњи и реконструкцији инвестиционих објеката и склоништа и изради просторних и урбанистичких планова не придржава посебних услова и захтева у погледу одбране или не поступа у складу с посебним мерама и захтевима Министарства одбране (члан 68);
- 5) ако не обезбеди првенствено превозење односно вршење услуга за потребе Војске Србије за време ратног или ванредног стања или при мобилизацији Војске Србије (члан 73);
- 6) ако своје припреме и извршавање других задатака и послова не усклади с Планом одбране Републике Србије и одлукама и захтевима надлежних органа (члан 82. став 1);
- 7) ако не израђује своје планове развоја (члан 84. став 1);
- 8) ако не усклађује планове одбране у складу с насталим променама и потребама (члан 85. став 2);
- 9) ако надлежном органу не доставља извештаје о спровођењу припрема за одбрану (члан 86. став 2).

За прекршај из става 1. овог члана казниће се новчаном казном у износу од 20.000,00 до 35.000,00 динара и одговорно лице у правном лицу.

За прекршај из става 1. овог члана казниће се новчаном казном у износу од 20.000,00 до 35.000,00 динара и лице у државном органу чију је одговорност утврдио надлежни орган.

Члан 114.

Новчаном казном од 500.000,00 до 1.000.000,00 динара казниће се за прекршај правно лице:

- 1) ако у обављању своје редовне делатности не врши послове одбране земље који се односе на планирање, организовање, припремање и оспособљавање за рад у ратном или ванредном стању (члан 62. став 1);
- 2) ако не планира мере за рад у ратном или ванредном стању којима се обезбеђује вршење производне односно услужне делатности, у складу с потребама утврђеним Планом одбране Републике Србије (члан 64);
- 3) ако надлежни орган пре издавања одобрења за изградњу и реконструкцију објеката и постројења који се налазе у близини објеката, инсталација и уређаја, који су намењени потребама одбране или су од посебног значаја за одбрану не прибави сагласност Министарства одбране (члан 69. став 2);
- 4) ако при избору, изградњи или развоју великих техничких система значајних за одбрану земље, или при набавци техничког средства значајног за функционисање тог система не обезбеди усклађеност тог система с потребама одбране земље, или ако с програмом који се односи на изградњу и развој тог система не упозна надлежни орган, или ако не поступи по захтеву надлежног органа (члан 70. ст. 1. и 2);
- 5) ако без претходног одобрења или противно издатом одобрењу увезе или извезе производ, предмет или уређај од посебног значаја за одбрану земље (члан 72. став 2);
- 6) ако при доношењу основа газдовања шумама с посебном наменом за потребе одбране земље не поступи по захтеву надлежног органа или ако се у спровођењу тих основа не придржава тог захтева (члан 74);
- 7) ако на прописани начин не извршава обавезу информисања грађана (члан 75);
- 8) ако не израђује посебне планове којима обезбеђује извршавање својих обавеза у случају елементарних и других већих непогода у миру (члан 82. став 2);
- 9) ако не извршава обавезе из Плана одбране Републике Србије, или не поступа у складу с одлукама Народне скупштине, Владе и председника Републике у ратном или ванредном стању, или не предузима планиране мере за рад и вршење своје делатности у тим условима (члан 92);
- 10) ако по сазнању за напад на земљу не поступи по обавезама утврђеним Планом одбране Републике Србије не чекајући наређење надлежног органа (члан 95);
- 11) ако не предузима мере из оквира својих надлежности, у складу с наредбама и другим актима председника Републике односно надлежних органа, на територији на којој је проглашено ванредно стање (члан 96);

- 12) ако не предузима прописане мере на заштити тајних података (члан 102).

За прекршај из става 1. овог члана казниће се новчаном казном у износу од 35.000,00 до 50.000,00 динара и одговорно лице у правном лицу.

За прекршај из става 1. овог члана казниће се новчаном казном у износу од 35.000,00 до 50.000,00 динара и лице у државном органу чију је одговорност утврдио надлежни орган.

Члан 115.

Новчаном казном од 300.000,00 до 500.000,00 динара казниће се за прекршај предузетник:

- 1) ако не планира мере за рад у ратном и ванредном стању којима се обезбеђује вршење производне односно услужне делатности, у складу с потребама утврђеним Планом одбране Републике Србије (члан 64);
- 2) ако не извршава обавезе по захтеву надлежних органа за приоритетном производњом и услугама у складу с уговором (члан 65);
- 3) ако без сагласности надлежног органа измени намену производно-технолошке целине која служи за производњу или вршење услуга од посебног значаја за одбрану земље (члан 66. став 1);
- 4) ако се при пројектовању, изградњи и реконструкцији инвестиционих објеката и изради просторних и урбанистичких планова не придржава посебних услова и захтева у погледу потреба одбране или не поступи у складу с прописаним мерама и захтевима Министарства одбране (члан 68. став 3).

Члан 116.

Новчаном казном од 10.000,00 до 50.000,00 динара казниће се за прекршај грађанин:

- 1) ако не поступи по распореду на друге дужности у ратном и ванредном стању, по одлуци надлежног органа (члан 47. став 2);
- 2) ако након проглашења ратног или ванредног стања не настави обављање послова на свом радном месту (члан 52. став 1);
- 3) ако након проглашења ратног или ванредног стања одбије да поступи по измењеном распореду или по распоређивању у друга правна лица (члан 52. став 2);
- 4) ако не поступа по налогу надлежног органа када је утврђена војна, радна или материјална обавеза односно обавеза учешћа у цивилној заштити (члан 60.).

Члан 117.

За неизвршавање послова и задатака одбране, поступање супротно закону и одлукама надлежног органа и за остале радње које имају елементе кривичног дела, одговорност се утврђује у складу с прописима о кривичној одговорности.

Глава XII

ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 118.

Влада и други органи државне управе, који су овим законом овлашћени за доношење прописа за извршавање овог закона, те прописе донеће у року од 90 дана од дана ступања на снагу овог закона.

План одбране Републике Србије донеће Влада у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

Прописи донети ради извршења Закона о одбрани („Службени лист СРЈ“, бр. 43/94, 11/95, 28/96, 44/99 и 3/02), остају на снази до доношења прописа за извршење овог закона, осим одредаба које су у супротности с овим законом или другим законима.

Члан 119.

Министарство одбране и други органи државне управе ускладиће своју организацију и рад на извршавању послова и задатака одбране у складу с овим законом, у року од 90 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Даном ступања на снагу овог закона, Министарство одбране и Војска Србије настављају да користе средства за посебне намене за потребе одбране и Војске Србије.

Члан 120.

До доношења Плана одбране Републике Србије, у случају угрожености Републике Србије и њених грађана примењује се План одбране државне заједнице Србија и Црна Гора.

Члан 121.

Органи аутономних покрајина, органи јединица локалне самоуправе, привредна друштва, друга правна лица, као и предузетници дужни су да у року од шест месеци од доношења прописа из члана 118. овог закона, усагласе своја општа акта и планове одбране, у складу с овим законом и прописима који су донети на основу њега.

Члан 122.

До доношења прописа о материјалној обавези грађана и правних лица, остају на снази одредбе чл. 26. до 30. и члана 39. Закона о одбрани („Службени лист СРЈ“, бр. 43/94, 11/95, 28/96, 44/99 и 3/02) и подзаконска акта за њихово извршавање.

Члан 123.

До доношења Закона о заштити тајних података Републике Србије, остају на снази одредбе главе VI – Безбедност и мере заштите од чл. 67. до 86. Закона о одбрани („Службени лист СРЈ“, бр. 43/94, 11/95, 28/96, 44/99 и 3/02) и подзаконска акта за њихово извршавање.

Члан 124.

До доношења прописа о цивилној заштити, остају на снази одредбе чл. 49. до 66. Закона о одбрани („Службени лист СРЈ“, бр. 43/94, 11/95, 28/96, 44/99 и 3/02) и подзаконска акта за њихово извршавање.

Прописи донети на основу чл. 73. до 86. Закона о одбрани („Службени гласник РС“, бр. 45/91, 58/91, 53/93, 67/93 и 48/94) остају на снази до доношења Закона о цивилној заштити.

Члан 125.

Ради информисања јавности о законским променама у области одбране и Војске Србије и другим законима који се односе на безбедност земље и међународну сарадњу у области одбране и војну сарадњу, Министарство одбране два пута годишње објављиваће информације за јавност с листом закона и објашњењем о законским променама.

Прву информацију из става 1. овог члана Министарство одбране објавиће у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 126.

Даном ступања на снагу овог закона престају да важе:

- 1) Закон о одбрани („Службени лист СРЈ“, бр. 43/94, 11/95, 28/96, 44/99 и 3/02), осим одредаба чл. 26. до 30. и члана 39, одредаба главе VI – Безбедност и мере заштите (чл. 67. до 86.) и одредаба чл. 49. до 66, које остају на снази до доношења посебних закона;
- 2) Закон о мерама за случај ванредног стања („Службени гласник РС“, број 19/91);
- 3) Закон о одбрани („Службени гласник РС“, бр. 45/91, 58/91, 53/93, 67/93 и 48/94), осим одредаба поглавља VI – Цивилна заштита (чл. 73. до 86.), које остају на снази до доношења Закона о цивилној заштити.

Члан 127.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“.